

Dől a lé, dől a ház

INTERJÚ DÉNES FERENC
SPORTKÖZGAZDÁSSZAL,
AKI ÚGY LÁTJA,
RENGETEG A KIADÁS,
TÚL KEVÉS A BEADÁS

Évente háromszáz-ötszáz milliárd forint áramlik a magyar sportba Dénes Ferenc, a neves sportközgazdász szerint. Ennek harmada a labdarúgásé. Ám hiába ömlik a futballba a – talán soha nem látott mennyiségű – pénz 2011 óta, a múlt esztendő minden idők mélypontja volt a klubcsapatok szokásos nyári kiselejtezésével és mindenekelőtt azzal, hogy a válogatott egyaránt alulmaradt Andorra és Luxemburg együttesével szemben. Ilyen kettős csapás egy (sőt fél) esztendőn belül még a kudarcok legutóbbi három évtizedében sem érte idáig a címeres mezes együttest. Dénes úgy véli, amíg a szándék is hiányzik a rendszer megfelelő működtetésére, és a befektetett összegeknek semmilyen formában nem kell megtérülniük, addig nem lesz változás, noha a nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy futballbizniszt korántsem csupán elsőrendű labdarúgással lehet létrehozni.

SZERZŐ: HEGYI IVÁN
FOTÓ: BÉLI BALÁZS

○ Azt hiszem, a szocializmus óta nem költött ennyi pénzt az állam a futballra. Jól gondolom?

○ Nehéz a kettőt egybevetni, de az összehasonlítás annyiban mindenképpen megállja a helyét, hogy a pénz nem piacgazdasági alapon áramlott-áramlik a labdarúgásba. Hajdanán volt egy népgazdasági kifejezés: a puha költségvetési korlát, mely azt takarta, hogy a ráfordításnak nem feltétlenül kellett megtérülnie, az állam jótállt mindenért.

○ Abban a tekintetben azonban kamatozhatott a befektetés, hogy az újonnan igazolt játékos tudott, mondjuk, beadni...

○ Sportközgazdász vagyok, ebből a szempontból tehát mellékes, hogy valaki beívelte-e a labdát, vagy sem.

○ S ha ma azt nézi, hogy a beadás sehogyan sem sikerül?

○ Szurkolóként valósággal megőrülök.

○ Az ön számára mikor volt igazán élvezhető a magyar futball?

○ A hetvenes évek végén, a nyolcvanasok elején. Amikor még Nyilasi Tibor, Müller Sándor, Fazekas László, Törőcsik András, Kiss László, Várady Béla játszott.

○ Meggyőződés: hat ilyen képességű labdarúgóval legalább is vb-döntőt lehet játszani. Ám a válogatott még velük is távol állt attól, hogy finalista legyen a Mundialon...

○ Mert mentálisan nincs nagy különbség a hazai futball negyven évvel ezelőtti és jelenlegi világa között. Ennek is, annak is alapvető jellemzője, hogy az állami pénz határoz meg mindent. Az más kérdés, hogy a hajdani labdarúgók sokkal jobban tudtak – egyáltalán: tudtak – futballozni.

Karrier

DÉNES FERENC

Az ötvenöt éves Dénes Ferenc a sportközgazdasági egyetemi képzés hazai megalapítója; 1988-tól 2000-ig a Budapesti Közgazdaság-tudományi Egyetem vállalatgazdaság tanszékének, 1994-től a Testnevelési Egyetem, 2017-től – az előbbivel párhuzamosan – a Debreceni Egyetem óraadója. Az Ifjúsági és Sportminisztérium sportügyekért felelős helyettes államtitkára volt 1999 és 2002 között. Több száz tanulmány, szakcikk, konferencia-előadás szerzője, a Nemzetközi Sportközgazdász Társaság tagja.

Zárt kapuk

○ Nem különösebben vidám gondolat: ha a kaput nem sikerül eltalálni, akkor becsukhatjuk a kaput. Elvégre létezik-e labdarúgóbiznisz valódi labdarúgás nélkül?

○ Ha meglepő, ha nem: attól, hogy viszonylag alacsony nívón játsszák, még lehet nyereséges a futball. Amennyiben futballüzletet csakis a legmagasabb színvonalú labdarúgással lehetne csinálni, úgy nagyon kevés klub maradna fenn a világon. Még a Real Madrid és a Valencia is mintha más-más bolygóhoz tartozna, pedig beszélgetésünk idején (2017 karácsonya előtt – a szerk.) az utóbbi megelőzi a királyi gárdát. De ide nekünk azt a földönkívüli Valenciát, sőt még az Eibart vagy a Gironát is!

○ Hol és miért akadtunk el?

○ Már említettem a hetvenes-nyolcvanas éveket. Az akkori futball többszörösen megcsalta közönségét. Még szakmailag is, noha a játékosok kvalitásai alapján kiváló minőséget képviselt. Erkölcseileg pedig annál is rosszabb bizonyítványt állított ki magáról.

○ Mire gondol?

○ Arra, hogy nemegyszer úgy tűnt: a lelátón ülőknek fontosabb a labdarúgás, mint a pályán lévőeknek. Ennek következtében megszakadt a kulturális átöröklődés folyamata. A futball minálunk évtizedeken át maszkulin szórakozás volt: az apa ünneplő-

képalá

be öltöztette, majd kézen fogta kisfiát, hogy kivigye őt a stadionba. Ám később az apuka már nem akart kimenni, emiatt a gyermek érdeklődése fel sem támadt a labdarúgás iránt. Fájdalmas vagy sem, generációk nőttek-nőnek fel, amelyeket eleve hidegen hagy, illetve meg sem érint a hazai futball.

○ Dermesztő „eredmény” ez az utóbbi hat esztendő irdatlan pénzügyi befektetéseihez képest!

○ Attól tartok, ennél is rosszabb a helyzet, mert kétségeim vannak afelől, hogy a mai magyar labdarúgók szeretik-e egyáltalán a játékot.

Köszönik, jól élnek

○ Általánosítani nem szabad, de a felvetésére azt mondom: nem szeretik. Elvégre nehéz azt szeretnie bárkinek, amit nem tud, amihez szinte kizárólag kudarcélménye fűződik.

○ Az egyik abszurditásnak tartom, hogy nálunk még úgynevezett iparosok sincsenek. A magyar labdarúgás résztvevői képtelenek megtanítani (és megtanulni) a futballt mint szakmát. Pedig még az is előfordulhat, hogy napjainkban – az arányokat tekintve – több pénz kerül a sportba, mint amennyit az ötvenes években fordítottak rá. S a legfőbb kedvezményezett nyilvánvalóan a futball. Sok szálon patronálják: a költségvetés tekintélyes hányadával, a táóval, valamint a sportszervezetek és a játékosok számukra kedvezőbb adózá-

sával. Éves szinten háromszáz-ötszáz milliárd forint jut közvetlen vagy közvetett támogatás formájában a sportra. Ennek minimum a harmada a labdarúgásé.

○ Pedig Andorrától vagy Luxemburg legjobbaitól egyetlen fillér nélkül is ki lehetne kapni...

○ Addig nem lesz pozitív változás, sőt alighanem csak romlik a helyzet, amíg a vezetőknek, az edzőknek és a futballistáknak semmiféle egzisztenciális fenyegetettségtől nem kell tartaniuk. Éppen ellenkezőleg: azt tapasztalhatják, hogy

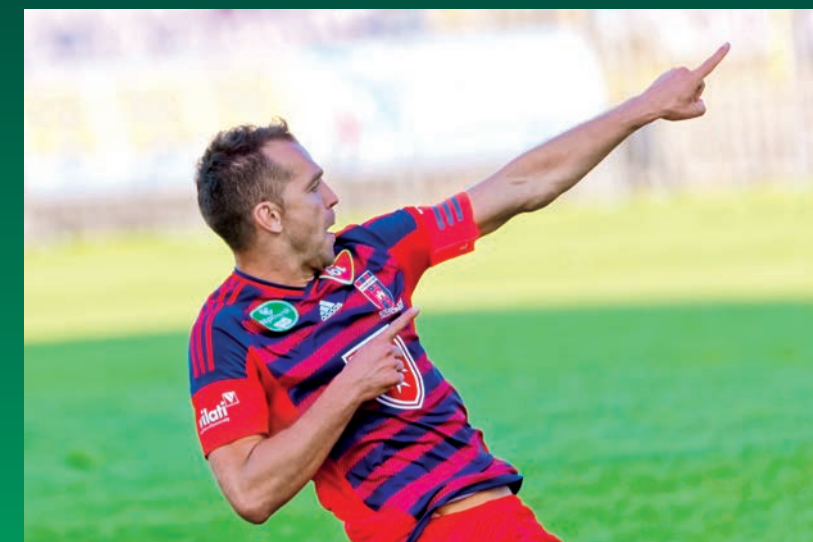
EREDMÉNYEK 2017-BEN

Válogatott–Portugália 0–3 és 0–1; Oroszország 0–3; Andorra 0–1; Lettország 3–1, Svájc 2–5, Feröer szigetek 1–0, Luxemburg 1–2, Costa Rica 1–0. Összesen 9 mérkőzés: 3 győzelem, 6 vereség, 8–16-os gólkülönbség.

Helyezés a vb-selejtezőcsoportban: 3. (10 mérkőzés: 4 győzelem, 1 döntetlen, 5 vereség, 13 pont, 14–14-es gólkülönbség. Portugália és Svájc együttese egyaránt 14 ponttal szerzett többet a magyar csapatnál.)

Nemzetközi kupaselejtezők. Bajnokok Ligája: Honvéd–Hapoel Beer Sheva 1–2, 2–3. Európa Liga: Vasas–Beitar Jeruzsálem 3–4, 0–3; FTC–Jelgava 2–0, 1–0, FTC–Midtjylland 2–4, 1–3; Videoton–Balzan 2–0, 3–3; Videoton–Nomme Kalju 3–0, 1–1, Videoton–Bordeaux 1–2, 1–0; Videoton–Partizan Belgrád 0–0, 0–4.

Egyik magyar résztvevő sem került a csoportkörbe.

képalá

soha ilyen jól nem éltek. Miközben nincs olyan minimum, amelyet a hazai futball képes lenne biztonságosan teljesíteni. A magyar klubcsapatok az európai kupa-selejtezők utolsó köréig sem vergődnek el, sőt egy-egy figyelemre méltó eredményük is azt bizonyítja: esetleges, ami történik. A Videoton kiejtette a Bordeaux-t, majd 4–0-ra kikapott idehaza a belgrádi Partizantól.

Sajátos számítástechnika

- **Lenne itthon technológia az elmozdulásra?**
- Az már lenne, ám az indíttatás hiányzik a rendszer megfelelő működ-

tetésére. Igaz, a támogatási szisztéma sem értékalapú, a pénz sokszor politikai kapcsolatokon keresztül kerül a futballba. A haszon roppant

csekély: a meccs- és a kereskedelmi – például az ajándéktárgyak eladásából származó – bevétel egyaránt elenyésző. Ráadásul a tao olyannyira keresztbe tett a klasszikus szponzorálásnak, hogy az szinte meg is szűnt.

• **Úgy hallottam, nálunk akár harminc-negyven százalékkal is szépítik az NB I-es nézőszámot, így jön ki a 2675-ös – más források szerint 2714-es – ibolyaszerény átlag. Miközben józanabb tájakon – főként a kis klubok vezetői – inkább a lefelé faragásra törekednek. El tudja képzelni az effajta, sajátos „fel-felé kerekítést”?**

• Minden további nélkül. Már csak azért is, mert nem csupán sejthető, hanem tudható, hogy léteznek speciális számítások.

• **Csak magáról a nagy számról kell letenni?**

• Ismétlem, megalapozatlan a remény, amíg a futball szereplőinek így is jó meg úgy is jó. De talán helyesebb, ha azt mondom: így is rossz meg úgy is rossz.

képalá

